

JAARVERSLAG 2016

Meer informatie over PBI, nieuws en komende evenementen?
Of een bijdrage leveren? Neem dan een kijkje op onze nieuwe
website: www.peacebrigades.nl. Of volg ons op:

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Bestuur & werkzaamheden op kantoor	4
Bestuur & medewerkers	5
De cijfers	6
Internationale resultaten	7
Vrijwilliger bij PBI	8
2016 in beeld	9
Shelter City 2016	10
Kenia	11
Guatemala	12
Colombia	14
Honduras	16
Mexico	18
Nepal & Indonesië	19

*“Alleen dankzij de bescherming van PBI kan ik
mijn werk doen. PBI is als het mijnwerkerslampje
in het duister van de mijn.”*

- Cristina Auerbach

*Foto omslag: Cristina Auerbach begeleid door PBI-vrijwilliger, bij de
Pasta de Conchos mijn in de staat Coahuila, Mexico.*

Begeleiding van mensenrechtenverdedigers in Kenia

Cristina Auerbach tijdens de Human Rights Café Mexico

Uitgave van Peace Brigades International - Nederland | Vormgeving: Lani Teljoarubun
Productie: Inez de Boer, Alex Rijk, Anniek van Tessel, Lani Teljoarubun, Jense Wiersma

Beste vrienden van PBI,

PBI mobiliseert jonge mensen om op te komen voor mensen die vrede en gerechtigheid zoeken. In Nederland kun je veilig opkomen voor je rechten, maar in de meeste landen in de wereld is dat niet het geval. In 2016 werden bijna 300 mensenrechtenverdedigers vermoord en vele duizenden werden bedreigd.

Toen de staatshoofden van de VN-landen eind 2015 hun verklaring over de Sustainable Development Goals aflegden zeiden zij: *'We envisage a world of universal respect for human rights and human dignity, the rule of law, justice, equality and non-discrimination; of respect for race, ethnicity and cultural diversity; and of equal opportunity permitting the full realization of human potential and contributing to shared prosperity.'*

Aan dat respect en die waardigheid ontbreekt het op veel plaatsen in de wereld nog volledig. Vele activisten die zich hard maken voor de visie van diezelfde wereldleiders worden in diverse landen persoonlijk bedreigd. Ik ben trots dat we als PBI NL ook dit jaar weer een kleine bijdrage hebben kunnen leveren aan het vergroten van de veiligheid van mensenrechtenverdedigers in verschillende landen en continenten. De ontmoetingen met mensenrechtenverdedigers en de manifeste betrokkenheid van de PBI staf, vrijwilligers en donateurs blijven voor mij een bron van inspiratie. Hopelijk biedt dit jaarverslag inspiratie om je samen met PBI in te zetten voor een veiliger en meer rechtvaardig wereld!

Rosien Herweijer
Voorzitter PBI Nederland

Over Peace Brigades International

PBI zendt getrainde vrijwilligers vanuit de hele wereld naar landen waar mensenrechtenverdedigers onder grote druk staan of met de dood bedreigd worden. Deze vrijwilligers bieden beschermende begeleiding aan deze mensenrechtenverdedigers. Daarnaast onderhoudt PBI een uitgebreid internationaal steunnetwerk. In geval van misstanden houdt PBI dit steunnetwerk op de hoogte en vraagt om verhoogde alertheid of diplomatieke actie. Deze combinatie stelt mensenrechtenverdedigers in staat om op een relatief veilige manier te blijven werken aan de naleving van mensenrechten en gerechtigheid in hun eigen land.

PBI werkt in landen waar personen en gemeenschappen het slachtoffer zijn van een gewapend conflict, intimidatie of onderdrukking. PBI hanteert de principes van geweldloosheid, onpartijdigheid en niet-inmenging. Daarnaast stelt PBI dat duurzame conflicttransformatie alleen kan plaatsvinden, wanneer deze gebaseerd is op de overtuiging van de lokale bevolking zelf.

Dertien PBI-landengroepen, waarvan Nederland een is, ondersteunen het werk in de projectlanden. Het werk van deze landengroepen is een onmisbare link in de bescherming van de lokale mensenrechtenverdedigers in de projectlanden. Zij werven en trainen vrijwilligers voor de projecten, zorgen voor publieke, politieke en diplomatieke aandacht voor het werk van mensenrechtenverdedigers en werven fondsen voor het werk van PBI.

Bestuur

Voor PBI NL was 2016 een overgangsjaar, met Inez de Boer als nieuwe coördinator en een veranderende groep zeer actieve vrijwilligers. De projecten die PBI NL in voorgaande jaren ondernam zijn in het begin van het jaar succesvol afgerond en in de rest van het jaar lag de nadruk op het ontvangen van een groot aantal bedreigde activisten die kortere of langere tijd als gast van PBI in Nederland verbleven. Door staf en vrijwilligers werd veel tijd gestoken in contacten met andere organisaties in Nederland.

Net als in voorgaande jaren kostte het PBI NL ook in 2016 moeite om de begroting, waaruit we twee part-time krachten betalen, rond te krijgen. Het bestuur heeft in 2016 geconcludeerd dat het de moeite loont om nog meer te investeren in contacten met individuele donateurs en kleine fondsen. Vrijwilligers spelen in al PBI's werk een centrale rol. Om dat werk van die vrijwilligers mogelijk te maken zijn onze betaalde krachten cruciaal, achter een goed draaiende groep vrijwilligers staat vaak een professioneel team. Met groeiend succes zijn vrijwilligers ook actief bezig om via sociale media en evenementen PBI onder de aandacht te brengen van het publiek en op die manier fondsen te werven voor ons werk in Nederland en in de programmalanden. Dankzij hun inzet, en de financiële bijdragen van hen die ons steunen, kunnen we in 2017 ons programma hopelijk weer wat verder uitbreiden.

We hebben het verdrietige nieuws ontvangen dat op dinsdag 28 juni 2016 Caroline van der Wal is overleden. Caroline is begin 2016 vol enthousiasme aan de slag gegaan als landenspecialist Kenia binnen PBI Nederland. We hebben Caroline leren kennen als een zeer betrokken vrouw die zich vol overgave inzet voor een rechtvaardigere wereld. We zullen haar gedrevenheid, expertise en warmte missen.

Bestuur per ultimo 2016

Rosien Herweijer – Voorzitter

Peter van Leeuwen – Secretaris

Bas van Bergeijk – Penningmeester

Hanna Molly – Algemeen bestuurslid

Sander Otten – Algemeen bestuurslid

Bob van der Winden – Algemeen bestuurslid

Bestuursleden die zijn afgetreden in 2016

Clara Kooreman - Secretaris

Werkzaamheden op kantoor

PBI Nederland richt zich op vier kerntaken - de resultaten in 2016 in het kort:

1. Voorlichting en publiciteit over vrede en mensenrechten

In 2016 werden er verschillende digitale en geprinte publicaties uitgebracht. Het magazine *Peaces* verscheen in de winter met de thema's *Shelter City* en de 4 thema's van de landenspecialisten (Straffeloosheid, *Business & Human Rights*, Sociale Uitsluiting en Landrechten & Milieu). Als afsluiting van het project *Strong Women* is op donderdag 3 maart 2016 een symposium georganiseerd door PBI i.s.m. Vrouwen voor Vrede: *Strong Women: Enabling Action through Protection*. Centraal hierbij stonden de resultaten van ons onderzoek naar de bescherming van vrouwelijke mensenrechtenverdedigers in de MENA-regio; zie het hele rapport op strong-women.org. We hebben in 2016 9 *Human Rights Cafés* georganiseerd, en op zaterdag 10 september vierden wij het 35-jarig bestaan van PBI, waar o.a. de Utrechtse wethouder met trots de voortzetting van Shelter City Utrecht presenteerde. PBI heeft daarnaast presentaties gegeven bij o.a. universiteiten, kerken, het ministerie van Buitenlandse Zaken. En er is hard gewerkt aan onze vernieuwde website die begin 2017 *live* is gegaan op peacebrigades.nl.

2. Werving, training en begeleiding van (project)vrijwilligers

In 2016 zaten er drie Nederlandse vrijwilligers bij de projecten Mexico, Kenia en Colombia en is er één geselecteerd voor het Mexicoproject begin 2017. En in Nederland hebben de vrijwilligers van team Publicaties & Evenementen en team Landenspecialisten de interne workshop *Hoe presenteer ik PBI* gevolgd.

3. Lobby en advocacy

Er zijn 4 speakertours georganiseerd waarbij mensenrechtenverdedigers uit Mexico, Guatemala, Colombia en Kenia zijn ontvangen. Hierbij zijn vele advocacybezoeken aan het steunnetwerk gebracht, zoals relevante NGO's en Buitenlandse Zaken. Binnen het project *Strong Women* is als onderdeel het Nationaal Actieplan 1325 is gelobbyd voor meer ongewapende bescherming van vrouwelijke mensenrechtenverdedigers.

4. Fondsenwerving:

In 2016 is er gewerkt aan een structurele voorzetting van de pilot Shelter City Utrecht - zie meer op pagina 10. De gemeente Utrecht heeft inmiddels ook toegezegd dit in 2017 te blijven ondersteunen. Daarnaast is er met hulp van PBI Nederland opnieuw een financiële bijdrage gegaan naar de veldprojecten van PBI in Kenia, Colombia en Honduras.

Bestuur en medewerkers

A word cloud of names, rotated at various angles. The names are arranged in a roughly triangular shape, with the largest names at the top and smaller ones towards the bottom. The names are: Lene, Marleen, Stefan, Francis, Rosien, Manon, Merel, Alex, Eline, Anniek, Martin, Freek, Bob, Anna, Sander, Miguel, Lani, Sinde, Noraini, Bart, Stephania, Clara, Quinten, Virrya, Sabine, Emma, Zakia, Bas, Inez, Ruben, Babak, Hanna, Peter, Anne, and Michaela.

Lene Marleen Stefan Francis Rosien Manon Merel Alex Eline Anniek Martin Freek Bob Anna Sander Miguel Lani Sinde Noraini Bart Stephania Clara Quinten Virrya Sabine Emma Zakia Bas Inez Ruben Babak Hanna Peter Anne Michaela

De cijfers

Met het aflopen begin 2016 van het voor PBI Nederland grote project Strong Women heeft PBI Nederland ook financieel een stap terug gedaan. Ons andere grote project, Shelter City is in 2016 voortgezet (en wordt dat ook in 2017), met dank aan de Gemeente Utrecht. Verder was 2016 een jaar met een groot aantal speaker tours en Human Right Cafés met door ons ontvangen mensenrechtenverdedigers.

Al met al liepen de inkomsten met bijna 45% terug ten opzichte van 2015, tot ruim €100.000. Het jaar is afgesloten met een verlies van ruim €2500.

Erg blij zijn we met de voortzetting van de bijdrages van Mensen met een Missie en ICCO/Kerk in Actie aan het veldwerk van PBI in Colombia, het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor Honduras en de Hartstra Stichting voor Kenia.

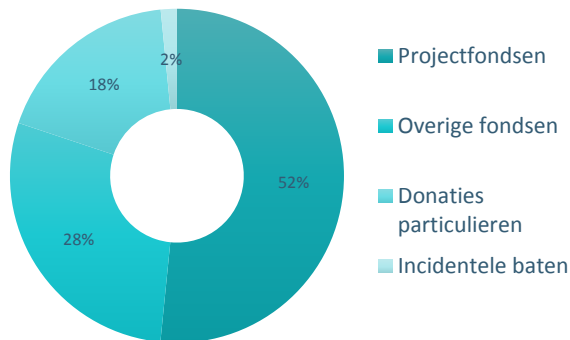
Onze speaker tours en kernactiviteiten werden dit jaar relatief meer dan ooit gefinancierd door bijdrages van kleine fondsen en particuliere donateurs. Dank daarvoor!

Sponsors en donoren van PBI Nederland in 2016

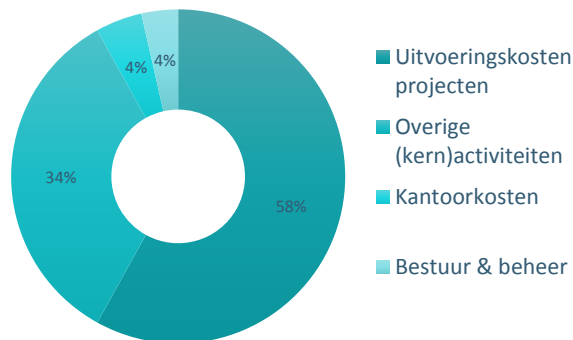
Naast 100 particuliere en/of anonieme donateurs zijn onze activiteiten in 2016 financieel mede mogelijk gemaakt door:

ASN Foundation	Kargadoor
Café Averchts	KNR - Projecten in Nederland
Casco	Mensenrechtencoalitie Utrecht
Cordaid	Mitros
Doopsgez en Rem. Gem. Leiden	Platform voor Duurzame Vrede
EIDHR	Prot. Gem. Oosterhout
Gemeente Utrecht	Quakers Nederland Hulpfonds
Haella Stichting	Quakers Den Haag
Hartstra Stichting	Rem. Gem. Utrecht, Geertekerk
Huisman Vredesfonds	Rotterdam Stichting (ViRC)
Janivo Stichting	Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten UU (SIM)
Jong Blad	Trainspot Utrecht
Justice & Peace	

Verdeling inkomsten PBI Nederland 2016

Verdeling uitgaven PBI Nederland 2016

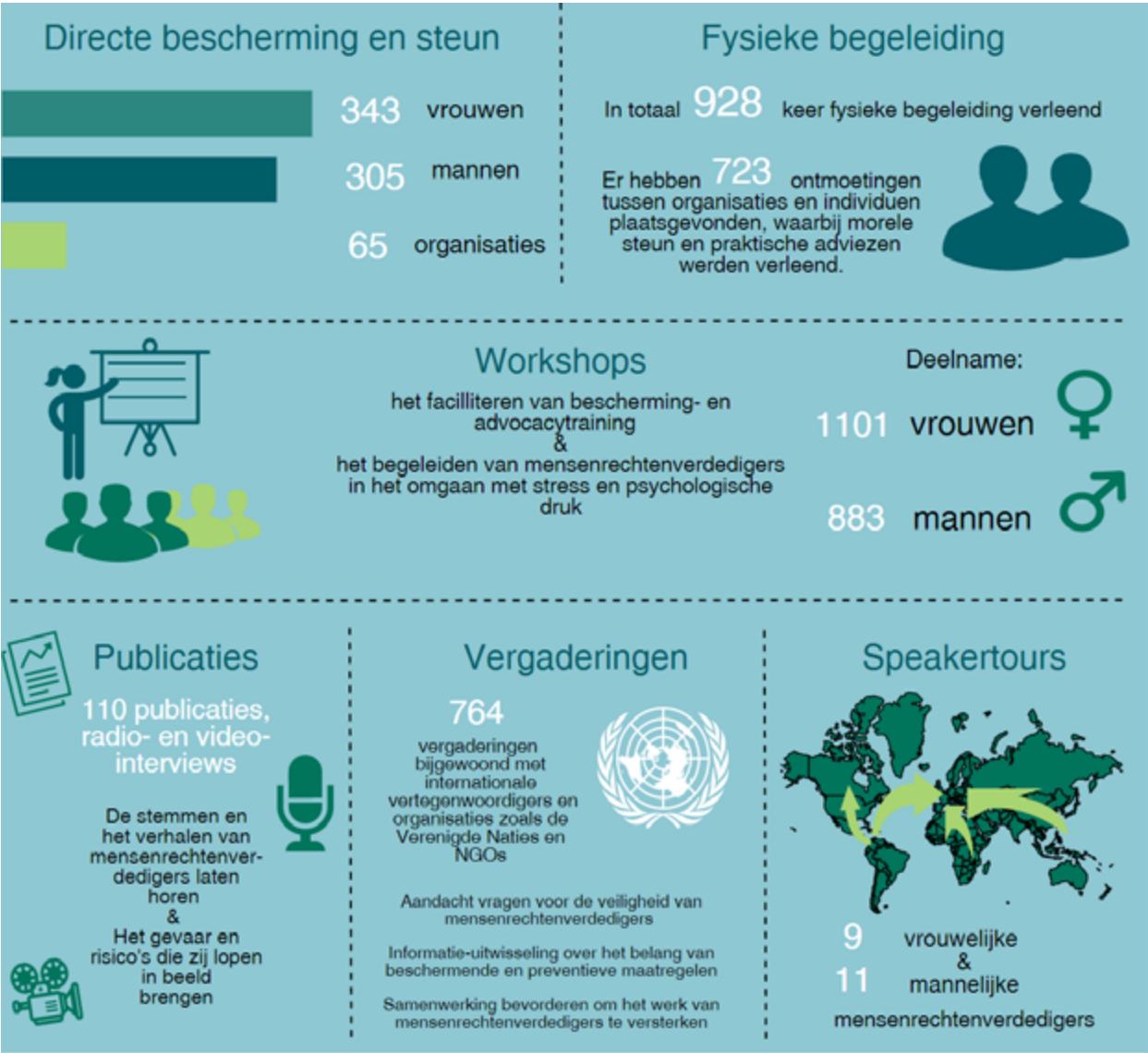
De jaarrekening is kosteloos opvraagbaar bij het secretariaat van PBI Nederland, via secretariaat@peacebrigades.nl.

PBI Nederland is een Algemeen Nut Beogende Instelling. Dit houdt in dat wij voldoen aan de eisen die de Nederlandse overheid stelt aan het functioneren van goede doelen. Voor u betekent dit dat u uw financiële bijdrage aan PBI Nederland kunt opvoeren als aftrekpost in uw belastingaangifte bij de Belastingdienst.

Algemeen Nut
Beogende Instelling
ANBI

Internationale Resultaten

PBI Nederland is één van de 13 landengroepen van PBI, ter ondersteuning van de 7 projectlanden. Samen vormen we PBI. De belangrijkste resultaten van geheel PBI zijn samengevat in onderstaande illustratie. Meer details zijn te vinden in de [Annual Review 2016](#) van PBI International op peacebrigades.org.

Vrijwilliger bij PBI

Door Anniek van Tessel

In oktober 2015 ben ik aan de slag gegaan bij PBI als Shelter City stagiaire. Toen ik begon bij PBI was het project Shelter City in Utrecht net van start gegaan: het pilotjaar was nog in volle gang en de tweede gast was net gearriveerd. Ik heb drie Shelter City-gasten begeleid tijdens mijn stageperiode bij PBI. In het begin was het moeilijk om al die heftige verhalen te horen. Wat mij vooral is bijgebleven van onze Shelter City gasten is dat zij, ondanks het gevaar wat zij lopen, nog zo sterk in hun schoenen staan. Dat is echt inspirerend!

Anniek ontvangt bezoekers van een Human Right Café in januari 2016

Na mijn stage wilde ik nog niet weg bij PBI. De organisatie, de mensen en de missie spraken mij zo aan dat ik ben aangebleven als vrijwilliger in de werkgroep **Communicatie & Evenementen**. Je kan de werkgroep Communicatie & Evenementen elke maandag vinden op het PBI kantoor in Utrecht. Samen werken wij aan alle interne en externe communicatie: het jaarverslag, nieuwsbrieven en alle Social Media. Hiernaast organiseren en promoten wij de evenementen van PBI. Het is een leuke functie met veel afwisseling. Ik heb geen communicatie-achtergrond dus ik heb heel veel nieuwe dingen geleerd in het afgelopen jaar. Voor een leuke nieuwsbrief schrijven draai ik mijn hand niet meer om en Facebook kent ook geen geheimen meer voor mij.

“Wat mij vooral is bijgebleven van onze Shelter City gasten is dat zij, ondanks het gevaar wat zij lopen, nog zo sterk in hun schoenen staan. Dat is echt inspirerend!”

In 2016 hebben wij veel mooie evenementen en activiteiten georganiseerd en verschillende mensenrechtenverdedigers op bezoek gehad. Dit jaar vierde wij ook het **35-jarig bestaan van PBI NL**. De bezoekers kregen een kijkje in het werk van PBI en het werk van de vele mensenrechtenverdedigers die PBI beschermt. Foto's van het jubileum zijn te zien op: www.facebook.com/PBINederland

Hiernaast proberen wij altijd bezoekers van evenementen op een laagdrempelige manier, kennis te laten maken met PBI. Dit hebben wij dit jaar onder andere gedaan door het opzetten van **de Veilige Kilometer Challenge**. Door deel te nemen aan deze *challenge* kan iedereen zelf ervaren hoe het is om als PBI veldvrijwilliger te werken en een mensenrechtenverdediger te begeleiden. Ook een keer meedoen? Houd de evenementen van PBI de gaten op onze website of Facebook!

Ik vind het mooi dat ik door mijn werk bij PBI een bijdrage kan leveren aan meer bewustzijn voor mensenrechten hier in Nederland.

Ook een bijdrage leveren voor de vrede en veiligheid wereldwijd? Word ook vrijwilliger bij PBI! Kijk op www.peacebrigades.nl/doe-mee/word-vrijwilliger voor meer informatie om vrijwilliger te worden.

SHELTER CITY

ASN FOUNDATION
voor de wereld van morgen

human rights utrecht

JANIVO
STICHTING

Cordaid

Koninklijke Nederlandse
knr

DEFENDING
35
YEARS
HUMAN RIGHTS

HAELLA
STICHTING

Shelter City

Door Anniek van Tessel

Via het Shelter City-project vangen we voor drie maanden mensenrechtenverdedigers op in Nederland, die in hun eigen land bedreigd worden vanwege hun werk. In deze drie maanden kunnen zij op adem komen, in veiligheid werken, hun netwerk uitbreiden en aandacht vragen voor hun mensenrechtenwerk. Naast de opvang en veiligheid voor de mensenrechtenverdedigers laat het Shelter City project ook zien dat de problemen rondom de naleving van mensenrechten bekend zijn en serieus worden genomen door de internationale gemeenschap. Het Shelter City programma loopt in meerdere steden in Nederland. PBI begeleidt de mensenrechtenverdedigers tijdens hun verblijf in Utrecht. Vol trots kan PBI aankondigen dat het Shelter City Utrecht project na het pilotjaar wordt voortgezet. In samenwerking met de [gemeente Utrecht](#), [Justice & Peace](#), [het UAF](#) (Universitair Asiel Fonds) en [het SIM](#) (Mensenrechten Instituut Universiteit Utrecht), gaat PBI het project in Utrecht verder begeleiden.

Wij hebben weer mooie Shelter City gasten mogen ontvangen in 2016. Elke gast brengt eigen kennis en een unieke ervaring mee waar wij ontzettend veel van hebben kunnen leren.

Aan het begin van 2016 hebben wij afscheid genomen van onze laatste Shelter City gast uit 2015: [Samuel](#) uit Oeganda. Samuel is de directeur van een LGBTI jongerenorganisatie. Samuel is door zijn geaardheid en werk voor zijn organisatie meerdere malen bedreigd en aangevallen in Oeganda.

Shelter City-gast Irina uit Rusland

Na Samuel kwam [Irina](#) uit Rusland aan in Utrecht. Irina is advocate en actief op het gebied van mensenrechtenbescherming sinds de jaren 90. Irina is vooral actief in een organisatie die toezicht houdt op plekken van detentie in Rusland. Irina is vanwege haar werk meerdere malen geïntimideerd en lastig gevallen door de politie. In 2015 kwamen er twee politiemannen bij haar thuis, nadat Irina weigerde de deur voor de agenten te openen probeerde zij met brute kracht binnen te komen. Tijdens haar verblijf in Nederland heeft Irina meerdere netwerk afspraken gehad en plekken van detentie bezocht.

‘Het Shelter City-project laat zien dat de problemen rondom de naleving van mensenrechten bekend zijn en serieus worden genomen door de internationale samenleving.’

De laatste Shelter City-gast van 2016 was [Osman](#) uit Somalië. Het mensenrechtenwerk van Osman richt zich op de documentatie van mensenrechtenschendingen, met name van gemarginaliseerde groepen zoals inheemse bevolking en vrouwen. De situatie in Somalië is gevaarlijk, vooral de Al-Shabaab groep zorgt voor een instabiele situatie. Mensenrechtenverdedigers in Somalië kunnen moeilijk te werk gaan omdat zij constant worden bedreigd. Osman is uitgerust in Nederland en heeft nieuwe ideeën en kennis opgedaan om zijn collega's in zijn thuisland te inspireren en te motiveren.

Meer informatie is te vinden op: www.sheltercity.nl/utrecht

Shelter City-gast Osman uit Somalië

Kenia

Door Lani Teljoarubun

Mensenrechtensituatie Kenia

In 2017 zijn er verkiezingen in Kenia. Het proces hier naartoe kan een gevaarlijke weg zijn, zoals bleek bij de verkiezingen zoals in 2007-2008 en 2012-2013. Bij deze verkiezingen was er sprake van ernstige *post-election violence* en schendingen van mensenrechten. De nasleep hiervan laat zien dat nog steeds niet alle beschuldigten van toentertijd terecht zijn gesteld. Straffeloosheid, in combinatie met buitengerechtelijke moorden, is een veelvoorkomend probleem. Zo raakte in 2016 mensenrechtenverdediger Willie Kimani, zijn cliënt Josephat Mwenda en hun taxichauffeur Joseph Muruiri vermist - later werden zij dood aangetroffen. De politie werd beschuldigd van de daad, maar ook hiervoor geldt dat weinig actie werd ondernomen om het recht zijn werk te laten doen.

PBI Kenia

In 2016 heeft PBI Kenia de samenwerking aangegaan met meerdere nieuwe partnerorganisaties. Bijvoorbeeld met het [Mathare Social Justice Centre](#) (MSJC). Het MSJC is een nieuwe *grassroots* organisatie die focust op de documentatie en pleitbezorging van kwesties die plaatsvinden in de lokale gemeenschap van Mathare (buitenwijk Nairobi). PBI Kenia richt zich ook voornamelijk op Keniaanse mensenrechtenverdedigers die leven in informele nederzettingen. PBI Kenia steunt het MSJC door fysieke begeleiding te geven, workshops te organiseren en door het netwerk van de organisatie te vergroten.

PBI Kenia focuste in 2016 vooral op haar advocacywerk. De Nederlandse voormalig PBI veldvrijwilliger [Sabine Dwinger](#) is daarom in 2016 aangesteld als nieuw advocacycoördinator om Kenia's pleitbezorgingsstrategie uit te voeren. Gerelateerde onderwerpen die werden behandeld waren: armoede en mensenrechtenverdedigers, beschermingsmechanismen, de verkiezingen, vrijheid van meningsuiting en vrijheid van samenkomst.

Speakertour Gacheke

Mensenrechtenverdediger Gacheke Gachihi van de organisaties *Bunga La Mwananchi* en de MSJC had in april 2016 een Europese speaker tour naar o.a. Nederland. Gacheke heeft tijdens zijn bezoek aan Nederland met meerdere organisaties gesproken. Daarnaast sprak hij tijdens een Human Rights Café van PBI over de criminalisering van mensenrechtenverdedigers in Kenia. Met name over de verkleining van het maatschappelijk middenveld en de gebreken van de *Rule of law*.

Tijdens een interview met hem over zijn mensenrechtenwerk sprak hij met inspirerende woorden over zijn organisatie MSJC:

"In the last 15 years there was no human rights movement in the grassroots. In the area of Mathare there were different human rights youth self-help group that were doing human rights work, like land grabbing, documentation of cases of extrajudicial killing, illegal detention and police brutality. But it was done individually. We found it was important to come together and create a space where we can amplify our voice. That is the reason we founded MSJC."

WHRD Toolkit

Op 25 november 2016, op de internationale dag voor de strijd tegen geweld tegen vrouwen, heeft PBI Kenia een *Women Human Rights Defender (WHRD) Protection Toolkit* gelanceerd. Dit is een praktische online handleiding voor mensenrechtenverdedigers die opkomen voor vrouwenrechten in de informele nederzettingen in Nairobi. De handleiding biedt waardevolle informatie en advies over veiligheid en bescherming, zodat vrouwelijke mensenrechtenverdedigers beter bewust zijn van de risico's die ze lopen en welke maatregelen ze kunnen nemen in verschillende situaties.

Meer informatie is te vinden op: www.toolkit-whrd-kenya.org.

Voormalig veldvrijwilliger Sabine Dwinger in Kenia

Guatemala

Door Rebecca Pol

Mensenrechtensituatie

In 2016 heeft Guatemala vooruitgang geboekt in het bestrijden van mensenrechtenschendingen en corruptie in de rechtszaal. Deze vooruitgang valt grotendeels te danken aan de samenwerking tussen het Openbaar Ministerie en de Internationale Commissie tegen Straffeloosheid in Guatemala (CICIG). Gesteund door de Verenigde Naties (VN) is deze commissie in 2007 opgericht voor onderzoek naar georganiseerde misdaad en ter versterking van lokale inspanningen om de rechtsstaat te versterken. In september 2015 wees CICIG toenmalig president Otto Pérez Molina aan als betrokken bij een groot schandaal rondom belastingfraude, waarna hij werd afgezet en vervolgens vervolgd voor fraude, afpersing en omkoping. Zijn opvolger, president Jimmy Morales, trad aan in januari 2016 en in april van hetzelfde jaar vroeg hij de VN om CICIG's mandaat te verlengen tot september 2019.

Ondanks deze vooruitgang is er nog steeds sprake van geweld en afpersing door machtige criminele organisaties. Corruptie binnen justitie en intimidatie jegens rechters en openbaar aanklagers resulteren in hoge mate van straffeloosheid. Ondanks deze serieuze problemen hebben openbaar aanklagers in het afgelopen jaar vooruitgang geboekt in het bestrijden van geweld en misdaad, corruptie en buitengerechtelijke moorden.

PBI Guatemala

PBI is actief in Guatemala sinds 1983. Na een korte sluiting van het project in 1999 heeft PBI weer een veldkantoor in Guatemala-stad sinds 2003. In 2015 werkte PBI Guatemala met gemiddeld 10 veldvrijwilligers aan de begeleiding van in totaal 9 mensenrechtenverdedigers, organisaties en gemeenschappen.

PBI Guatemala focust zich op drie thema's die in het land een grote impact hebben op de mensenrechten en een prioriteit zijn voor de door PBI begeleide organisaties. Deze thema's zijn [straffeloosheid](#), [landrechten](#) en [globalisering](#). Het landprobleem en de negatieve effecten van globalisering op mensenrechten bleken een blijvend probleem in 2016 en de kans op uitzetting en ontheemding blijft voor lokale gemeenschappen een bedreiging. Daarnaast blijft criminalisering van mensenrechtenverdedigers een grote zorg onder de door PBI Guatemala begeleide organisaties. Dit is dan ook een verontrustend fenomeen met veel impact op het werk van mensenrechtenverdedigers. PBI zal ontwikkelingen omtrent deze crimi-

nalisering van mensenrechtenverdedigers op de voet blijven volgen.

“Als je niet op de juiste manier handelt, doe je meer kwaad dan goed. Het is belangrijk om te herhalen dat er ook aan de mensen moet worden gedacht. Begin niet aan de verbetering van de situatie voor bedrijven met de gedachte dat het ook verbetering van de leefomstandigheden van de mensen oplevert. Dat is vaak niet het geval.”

- Omar Jerónimo

Speaker tour

In november 2016 was de Guatemalteekse mensenrechtenverdediger [Omar Jerónimo](#) in Europa voor een speakers tour. Aanleiding van zijn bezoek was het UN Forum on Business and Human Rights. Omar was ook in Nederland om hier aandacht te vragen voor de moeilijke situatie waarin hij zijn werk uitvoert en zijn netwerk in Nederland te vergroten. Wat Omar van zijn speakers tour vond? Het belangrijkste: de solidariteit die hij voelde vanuit de Nederlandse samenleving en de mogelijkheid om beleidsmakers te wijzen op het belang van mensenrechten in internationale ontwikkeling. Meer actuele informatie over o.a. de speaker tour en een korte interview met Omar is te vinden in het nieuwsoverzicht op onze site: www.peacebrigades.nl/tag/guatemala

Omar Jerónimo in Pelillio Negro, Guatemala

Infographic Guatemala

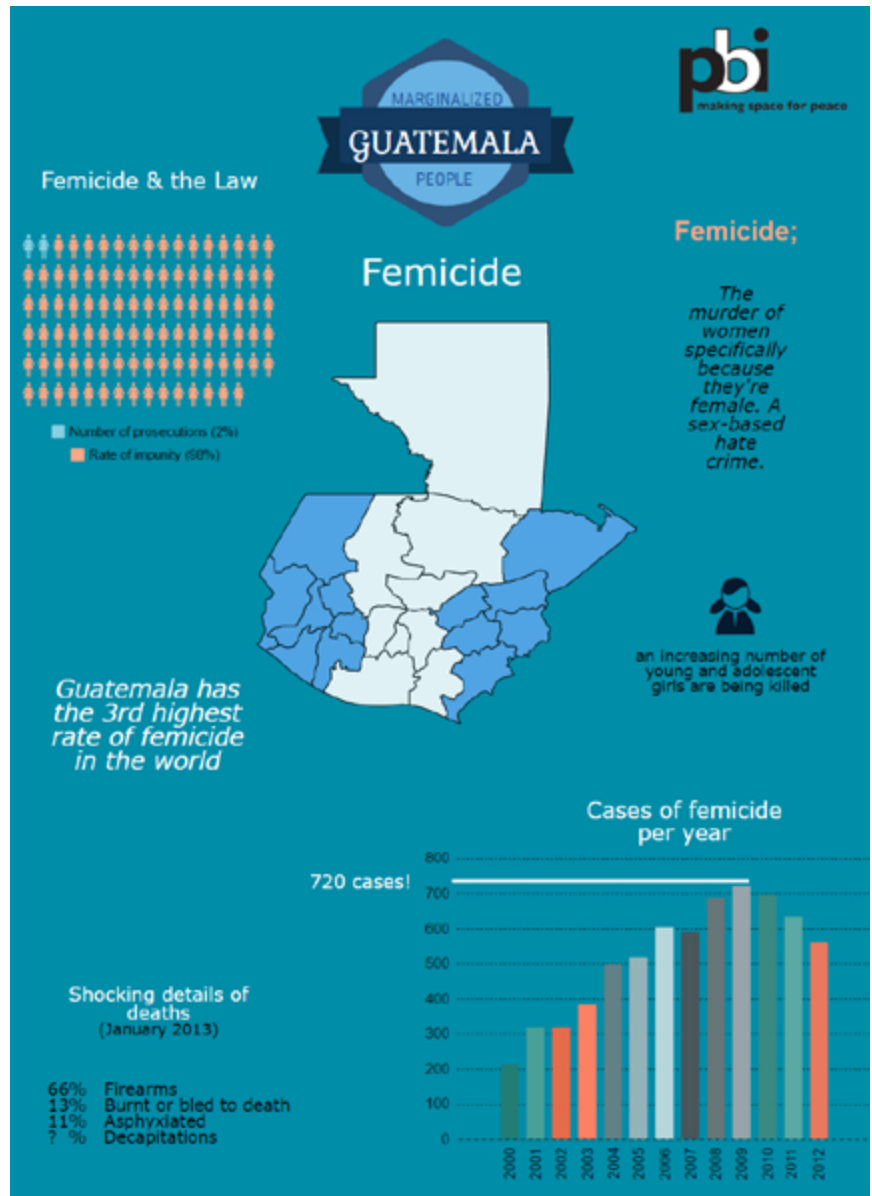
Door Anna Hengeveld en Rebecca Pol

Femicide in Guatemala

Discriminatie, seksisme en huiselijk geweld: de maatschappelijke positie van vrouwen in Guatemala is ondergeschikt aan die van mannen. Het land heeft zelfs één van de hoogste percentages van vrouwenmoord, oftewel femicide, ter wereld. Onderstaande infographic brengt het aantal femicides en daarmee gepaarde straffeloosheid in beeld.

Bronnen:

- MuJER Guatemala: mujerguatemala.org
- Latin American Bureau: lab.org.uk
- La Via Campesina: viacampesina.org
- UC Hastings Center for Gender & Refugee Studies: cgrs.uchastings.edu

Colombia

Door Stefan Roolvink en Stephania Rivera Tamayo

Mensenrechtensituatie

In Colombia woedt al decennialang een intern conflict tussen het nationale leger, guerrillagroeperingen en de paramilitairen. Dit conflict heeft geleid tot grootschalige mensenrechtenschendingen. Ondanks dat was 2016 voor Colombia een hoopvol jaar omdat er belangrijke vorderingen zijn gemaakt op het gebied van vrede.

Vredesakkoord met de FARC

Na jarenlange onderhandelingen wisten de overheid en de FARC ('Revolutionaire Strijdkrachten van Colombia') op 24 augustus 2016 een vredesakkoord te bereiken, wat internationaal werd bejubeld. Op 2 oktober kreeg het Colombiaanse volk de gelegenheid zich over dit akkoord uit te spreken middels een nationaal referendum. Tegen alle verwachting in werd het akkoord afgewezen, waarna de overheid gedwongen was te luisteren naar de bezwaren van het NEE-kamp. De uitkomst hiervan leidde tot nieuwe onderhandelingen met de FARC. Uiteindelijk bereikten beide partijen op 24 november 2016 een nieuw akkoord. Ondanks deze hoopvolle ontwikkelingen is er niet alleen maar positief nieuws te melden.

"Het is noodzakelijk dat er in het Colombiaanse vredesproces breed gedragen participatie van het maatschappelijk middenveld mogelijk wordt gemaakt"

- Berenice Celeita, mensenrechtenverdediger uit Colombia

Aanvallen tegen mensenrechtenverdedigers

Sinds het akkoord is er een significante toename van geweld tegen mensenrechtenactivisten zichtbaar. Dit geeft aan dat een transitie naar een duurzame vrede niet vanzelfsprekend is, ondanks het ondertekenen van een vredesovereenkomst. [Zo zijn er over heel 2016 naar schatting 117 mensenrechtenactivisten om het leven gebracht.](#) Dit is een stijging van geweld ten opzichte van het jaar daarvoor. PBI heeft haar zorgen geuit over deze cijfers, welke in grote mate de verantwoordelijkheid zijn van neo-paramilitaire groeperingen.

PBI Colombia

PBI is meer dan 22 jaar actief in Colombia. Gedurende deze jaren heeft PBI activisten begeleid die slachtoffers zijn geweest van het gewapende conflict en politiek geweld. PBI begeleidt in totaal 18 mensenrechtenorganisaties in 12 departementen van Colombia. Eén van deze organisaties, [Corporación Equipo Jurídico de Pueblos](#), is in 2016 toegevoegd aan de door PBI begeleide organisaties. Daarnaast zijn er in drie regio's veldteams gelokaliseerd: in Bogotá, in Barrancabermeja en in Apartadó. Hierbij focust PBI Colombia zich voornamelijk op drie verschillende thema's: [juridische casussen](#), [vrede](#) en [landrechten](#).

Meer informatie is te vinden op: pbicolombia.org

Muurschildering in Colombia

Infographic Colombia

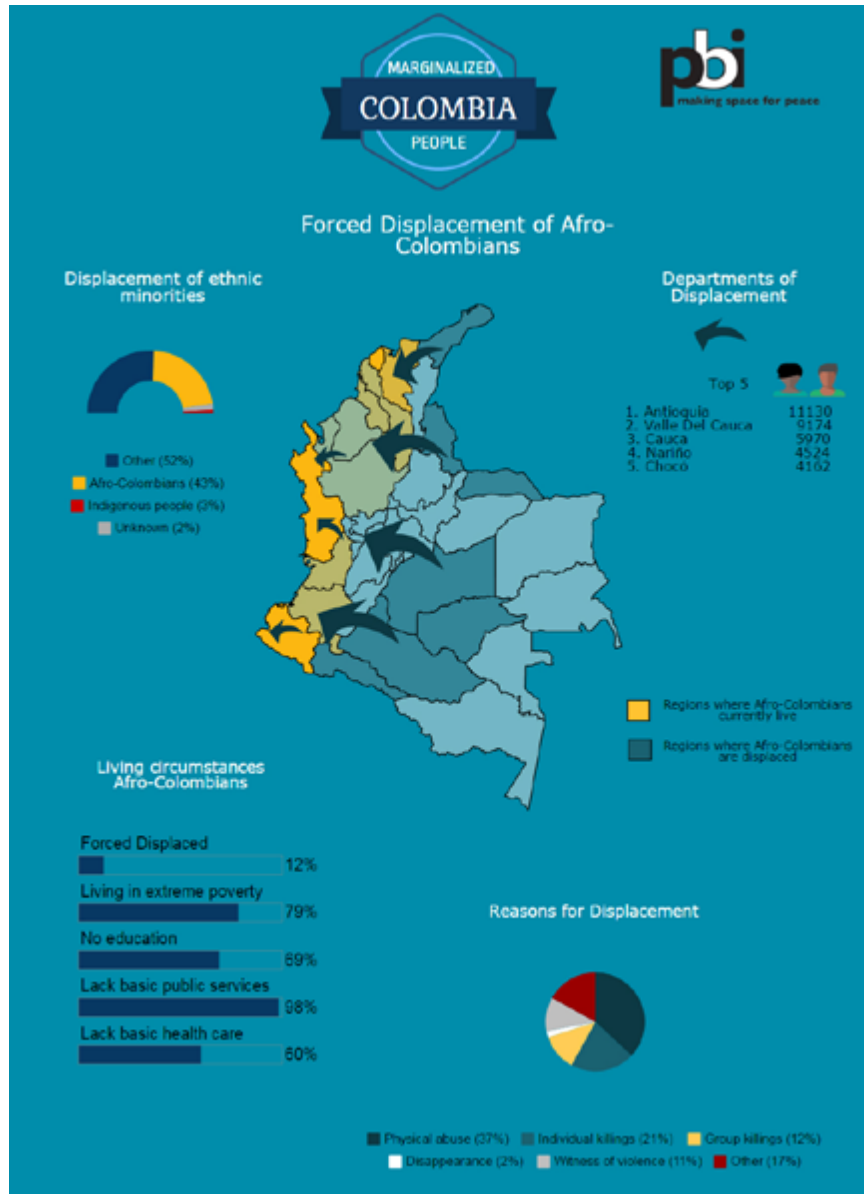
Door Stephanie Rivera Tamayo en Sinde de Strijcker

Ontheemding van Afro-Colombians

Afro-Colombianen worden het meest getroffen door het langdurige gewapende conflict in Colombia. Zij worden systematisch door gewapende actoren verdreven uit hun gemeenschappen. De voornaamste reden voor deze gedwongen verhuizingen is de grote waarde van de grond waar de Afro-Colombianen op leven. Deze gebieden zijn gezien de enorme hoeveelheid natuurlijk grondstoffen van onschatbare waarde. De zwakke sociaal-economische positie en politieke vertegenwoordiging maken de Afro-Colombiaanse gemeenschap een kwetsbare groep en een makkelijk slachtoffer voor ontheemding.

Bronnen:

- Americas Quarterly: americasquarterly.org
- Pan American Health Organization's Disaster Info: disaster-info.net
- Washington Office on Latin America: colombiapeace.org
- CODHES - Documentos No 26: via abcolombia.org.uk
- Al Jazeera: aljazeera.com
- PBI Colombia: pbi-colombia.org

Honduras

Door Anna Hengeveld

Mensenrechtensituatie

Afgelopen jaar duurde de sociale onrust, de bedreigingen aan het adres van mensenrechtenverdedigers, de criminalisering en straffeloosheid voort in Honduras. [Ongeveer 90% van alle moorden op en bedreigingen aan het adres van mensenrechtenverdedigers blijven onbestraft in het land.](#) Vooral land- en milieurechtenverdedigers worden steeds meer bedreigd en lopen groot gevaar. Volgens een rapport van Global Witness is Honduras momenteel het gevaarlijkste land voor milieuactivisten wereldwijd.

De mogelijkheid voor mensenrechtenverdedigers om beschermingsmechanismen aan te spreken is beperkt in Honduras. Zo werd in april 2015 de Wet voor de Bescherming van o.a. Mensenrechtenverdedigers en Journalisten goedgekeurd, maar is de implementatie van de wet pas in november 2016 gestart. Er is veel kritiek op de implementatie, omdat het budget voor het uitvoeren van de wet zeer gelimiteerd is en de rol van het maatschappelijk middenveld beperkt. Daarnaast kunnen mensenrechtenverdedigers het Inter-Amerikaans Hof voor Mensenrechten verzoeken om beschermingsmaatregelen. Echter worden deze maatregelen door de Hondurese overheid vaak niet volledig geïmplementeerd. In 2016 zijn er vijf mensenrechtenverdedigers vermoord die beschermingsmaatregelen toegekend hadden gekregen van het Inter-Amerikaans Hof.

PBI Honduras

In totaal begeleidde PBI Honduras in 2016 vijf organisaties, ontwikkelingsorganisatie [The Honduran Centre for Community Development](#) (CEHPRODEC), journaliste Dina Meza, de vrouwenbeweging [Visitación Padilla](#), LGBTI-organisatie [Rainbow Association](#) en de inheemse organisatie [The Council of Popular and Indigenous Organizations of Honduras](#) (COPINH).

Er ging in 2016 speciale aandacht uit naar de LGBTI-organisatie Asociación Arcoíris (Rainbow Association). Begin 2016 vroeg PBI Honduras aandacht voor de veiligheidssituatie deze organisatie. De leiders van Rainbow Association krijgen regelmatig te maken met ernstige bedreigingen en fysiek geweld. Daarnaast werden er tussen juli 2015 en januari 2016 vijf leden van de organisatie vermoord. In het algemeen is de situatie van de LGBT gemeenschap in Honduras zorgwekkend, zoals ook te zien in de infographic gepubliceerd door PBI Nederland (zie volgende pagina).

Naar aanleiding van de moord op [Berta Cáceres](#) startte PBI Honduras de begeleiding van de door haar opgerichte organisatie COPINH. COPINH

strijdt voor gerechtigheid in de zaak rondom de moord op Berta Cáceres en blijft zich inzetten voor de rechten van inheemse gemeenschappen in Honduras.

Moord op milieuactiviste Berta Cáceres

De moord op vooraanstaande milieuactiviste Berta Cáceres op 3 maart 2016 maakte pijnlijk duidelijk hoe gevaarlijk de situatie voor milieu- en landenrechtenactivisten in Honduras is. Daarnaast had ook Berta beschermingsmaatregelen toegekend gekregen van het Inter-Amerikaans Hof. Berta Cáceres was leider van de inheemse Lenca-gemeenschap en coördinator van de organisatie COPINH. De laatste jaren streed Berta tegen de bouw van de hydro-elektrische Agua Zarca dam zonder voorafgaande consultatie van de gemeenschap. Deze hydro-elektrische dam werd medegefinancierd door de Nederlandse ontwikkelingsbank [FMO](#). Het onderzoek naar de zaak is momenteel gaande. Enerzijds zijn er verschillende arrestaties verricht, anderzijds geven COPINH en de familie van Berta aan dat er een gebrek is aan informatieverschaffing vanuit het OM. Zij hebben de angst dat de verantwoordelijken onbestraft zullen blijven. Sinds de moord op Berta Cáceres zijn er opnieuw verschillende milieuactivisten vermoord.

Meer informatie over PBI Honduras is te vinden op: pbi-honduras.org.

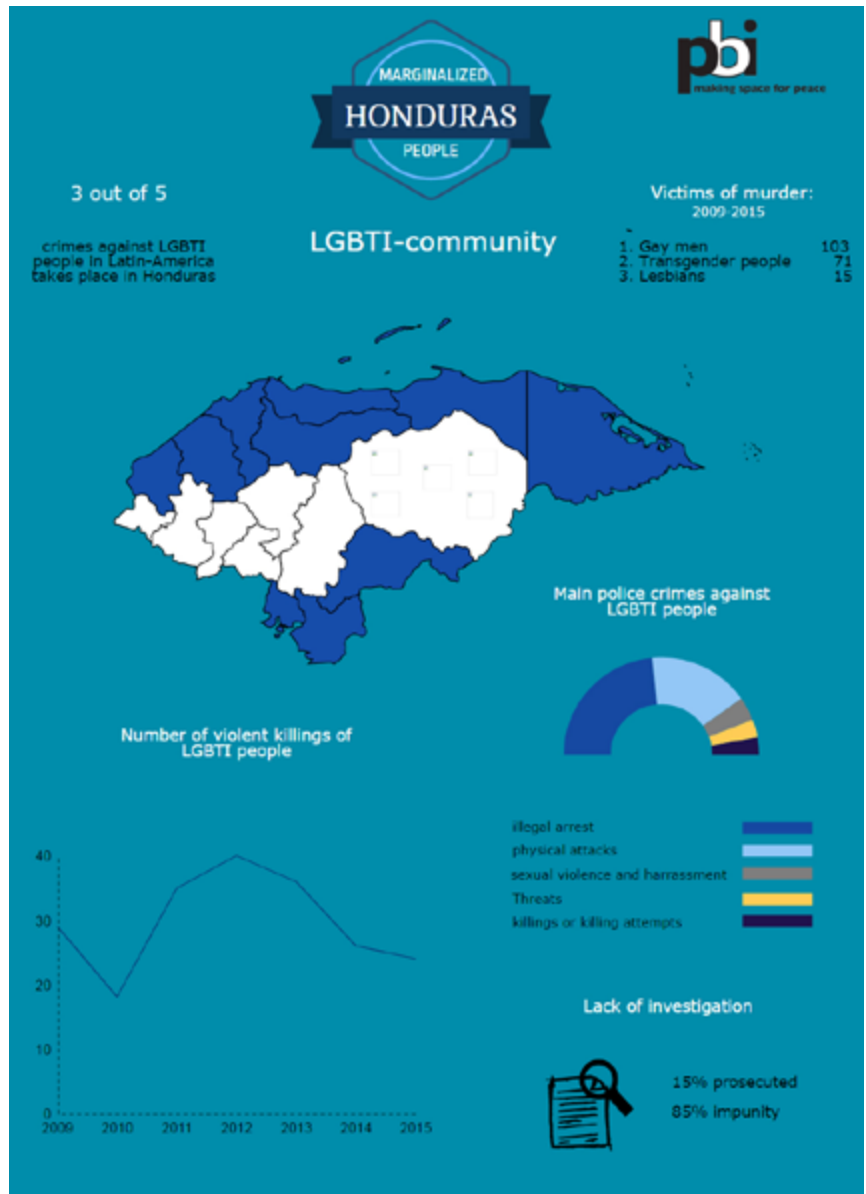
Herdenking Berta Cáceres, Honduras

Infographic Honduras

Door Anna Hengeveld

Crimes against LGBTI-community in Honduras

Honduras is een van de gevaarlijkste landen van de LGBTI-gemeenschap in Latijns-Amerika. Stelselmatig wordt de bevolking slachtoffer van misdaden begaan door de politie en het merendeel van deze misdrijven blijft onbestraft. Deze *infographic* geeft een beeld van de extreem moeilijke situatie waarin de LGBTI-gemeenschap in Honduras leeft.

Bronnen:

- PBI Honduras: pbi-honduras.org
- Pasos de Animal Grande: pasosdeanimalgrande.com

Mexico

Door Miguel Boelen

Mensenrechtensituatie

PBI werkt al sinds 1998 in Mexico, maar de laatste jaren nemen de aanvallen op mensenrechtenverdedigers en journalisten toe, alsmede de straffeloosheid. Voornamelijk in de deelstaten Chihuahua, Guerrero, Oaxaca en Veracruz. Veranderingen in de wetgeving om mensenrechtenverdedigers beter te beschermen, hebben tot dusver niet geleid tot betere bescherming of afname van agressie. Zo zijn er vorig jaar [11 journalisten vermoord](#), wat 2016 het dodelijkste jaar maakte sinds 2011 voor journalisten. In totaal zijn er tussen januari en augustus [47 mensenrechtenverdedigers vermoord](#). De volgende groepen zijn het meest kwetsbaar: vrouwelijke mensenrechtenverdedigers, verdedigers van vrouwenrechten, LGBTI verdedigers, economische-, sociale en culturele verdedigers, inclusief land- en milieuverdedigers, en inheemse- en gemeenschapsleiders.

In sommige staten in Mexico zijn er sociale spanningen, die met geweld gepaard gaan toe. Zo waren er in Oaxaca stakingen omtrent hervormingen in het onderwijs, waarbij 8 mensen werden gedood en tussen de 22 en 45 mensen gewond raakten. Docenten op het platteland die lesgeven aan de gemarginaliseerde inheemse bevolking streden tegen onzekerheid en privatisering van het onderwijs. Naar aanleiding hiervan heeft PBI Mexico zijn zorgen geuit aan de staat en federale autoriteiten, alsmede ambassades over de verslechterde situatie. [Bart de Swart](#) was een van de veldvrijwilligers bij PBI Mexico. Vorig jaar is hij teruggekeerd uit Mexico, na verlenging van zijn periode als veldvrijwilliger.

Speaker tour

Afgelopen jaar heeft PBI NL ook twee speaker tours en Human Rights Cafes georganiseerd. PBI NL bezocht met de Mexicaanse mensenrechtenverdedigers het Ministerie van Buitenlandse Zaken en verschillende NGOs en organisaties.

In januari 2016 was [Diana Iris Garcia](#), van [Fuerzas Unidas por Nuestros Desaparecidos](#) (FUNDEM), in Nederland. FUNDEM brengt familie en slachtoffers van verdwijningen samen en spreekt de autoriteiten aan op de verantwoordelijkheid die zij moeten nemen. Tijdens deze tour vertelde Diana over de situatie van mensenrechtenverdedigers in de staat Coahuila en in het bijzonder over de verdwijningen in Mexico waaronder die van haar eigen zoon.

In november 2016 brachten [Cristina Auerbach](#) en [Esmeralda Saldaña](#) van de organisatie [Pasta de Conchos Family Organisation](#) (PCFO) een bezoek aan Nederland. PCFO zet zich in voor het bergen van 65 mijnwerkers die in februari

2006 zijn omgekomen bij het instorten van de Pasta de Conchos mijn in de staat Coahuila. Daarnaast zetten zij zich in om de arbeidsomstandigheden van mijnwerkers en de leefbaarheid van omliggende gemeenschappen te verbeteren. Cristina wordt in haar strijd regelmatig geïntimideerd en bedreigd.

Op onze website vind je enkele foto's en filmpjes van deze sprekers.

Vooruitblik op 2017

Voor 2017 lijken de bedreigingen en moorden op mensenrechtenverdedigers aan te houden. Dit blijft dan ook voor PBI een grote zorg. Begin 2017 zal de Nederlandse Mensenrechtenambassadeur naar Mexico gaan en o.a. het PBI team in Chihuahua bezoeken. Verder zal het team van veldvrijwilligers in Mexico worden uitgebreid door één van onze Nederlandse landenspecialisten, [Marleen Folkerts](#).

“Naast al het werk dat voor de buitenwereld zichtbaar is, wordt de meeste tijd opgeslokt door interne werkzaamheden op het kantoor, zoals het maken van veiligheidsanalyses.”

- Bart de Swart, veldvrijwilliger PBI Mexico in 2016

Borduurwerk ter nagedachtenis aan omgekomen mijnwerkers in de Pasta de Conchos-mijn tijdens het Human Rights Café in november 2016 Mexico

Indonesië

Door Ruben Bücking

Het PBI Indonesiëproject werkt nu twee jaar samen met partnerorganisatie [Elsam](#) (Lembaga Studi dan Advokasi Masyarakat, Instituut voor beleidsonderzoek en advocacy). Het jaar 2016 was een succesvol jaar voor het project, waarin 16-20 mensenrechtenverdedigers voor vier maanden zijn getraind in capaciteitsopbouw, veiligheid en mensenrechten tijdens een training in Jakarta, waarna ze drie maanden lang veldwerkonderzoek hebben uitgevoerd. Daarnaast is er een 'Training-of-Trainers' geweest in Papoea en is er instructiemateriaal ontwikkeld om kennisverspreiding te stimuleren.

In september 2016 hebben we [Andrew de Sousa](#), van het PBI Indonesiëproject, op het 35-jarig jubileum van PBI Nederland mogen ontvangen. Hij gaf een presentatie over het Indonesiëproject en de vooruitgang.

Het project houdt een 'low profile' in verband met veiligheidsoverwegingen – de politieke context op het gebied van mensenrechten is nog altijd zorgwekkend. Ondanks president Joko Widodo's uitspraken is er momenteel een krimpende publieke ruimte voor minderheden - met als gevolg dat onafhankelijkheidssupporters nog altijd gecriminaliseerd worden – en wordt de veiligheidssituatie van de deelnemers te allen tijde in acht genomen.

De focus van het project ligt momenteel op [Papoea](#), maar het streven is om in de toekomst ook andere (perifere) regio's in Indonesië bij het project te betrekken, zodat het daadwerkelijk een breed Indonesiëproject wordt. Daarnaast hoopt het project meer vrouwelijke deelnemers op te leiden. Als nieuwe thematische focus geldt de bescherming en begeleiding van land- en milieurechtenverdedigers in Indonesië.

Team PBI Indonesië met Papoea's

Nepal

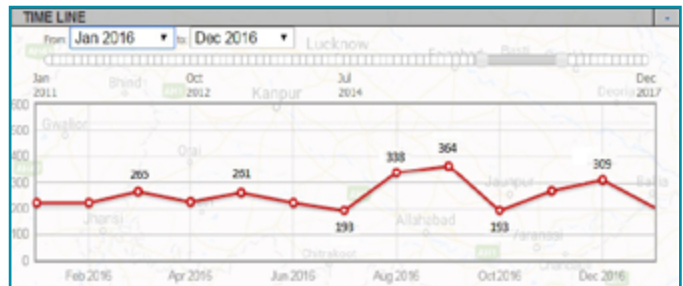
Door Noraini Schipper

PBI is nog steeds betrokken bij Nepal door middel van de [Nepal Monitor](#), waar de mensenrechten- en veiligheidsincidenten worden gerapporteerd. Dit project is opgezet door PBI en in 2014 officieel overgedragen aan de lokale organisatie [Collective Campaign for Peace \(COCAP\)](#). Op de website van de Nepal Monitor worden de meldingen van alle incidenten van de meer dan 200 betrokken organisaties en personen gepubliceerd. Uit deze meldingen blijkt dat er in augustus en september 2016 een stijging was van het aantal incidenten. Deze stijging had voornamelijk te maken met gendergeweld, veiligheid en de reactie van de Nepalese politie op incidenten. Na deze twee maanden nam het aantal meldingen op het platform echter weer af.

[De straffeloosheid voor geweldsincidenten in Nepal stijgt nog steeds](#). Mensenrechtenverdedigers en maatschappelijke organisaties krijgen steeds minder ruimte om hier iets tegen te doen. In mei 2016 riep Prachanda, die inmiddels is verkozen tot minister-president, op om de activisten die straffeloosheid proberen tegen te gaan 'in het oog te houden'. Verschillende belangrijke leiders van Advocacy Forum, de voormalige partner van PBI, zagen zich al genooddaakt om in ballingschap te gaan.

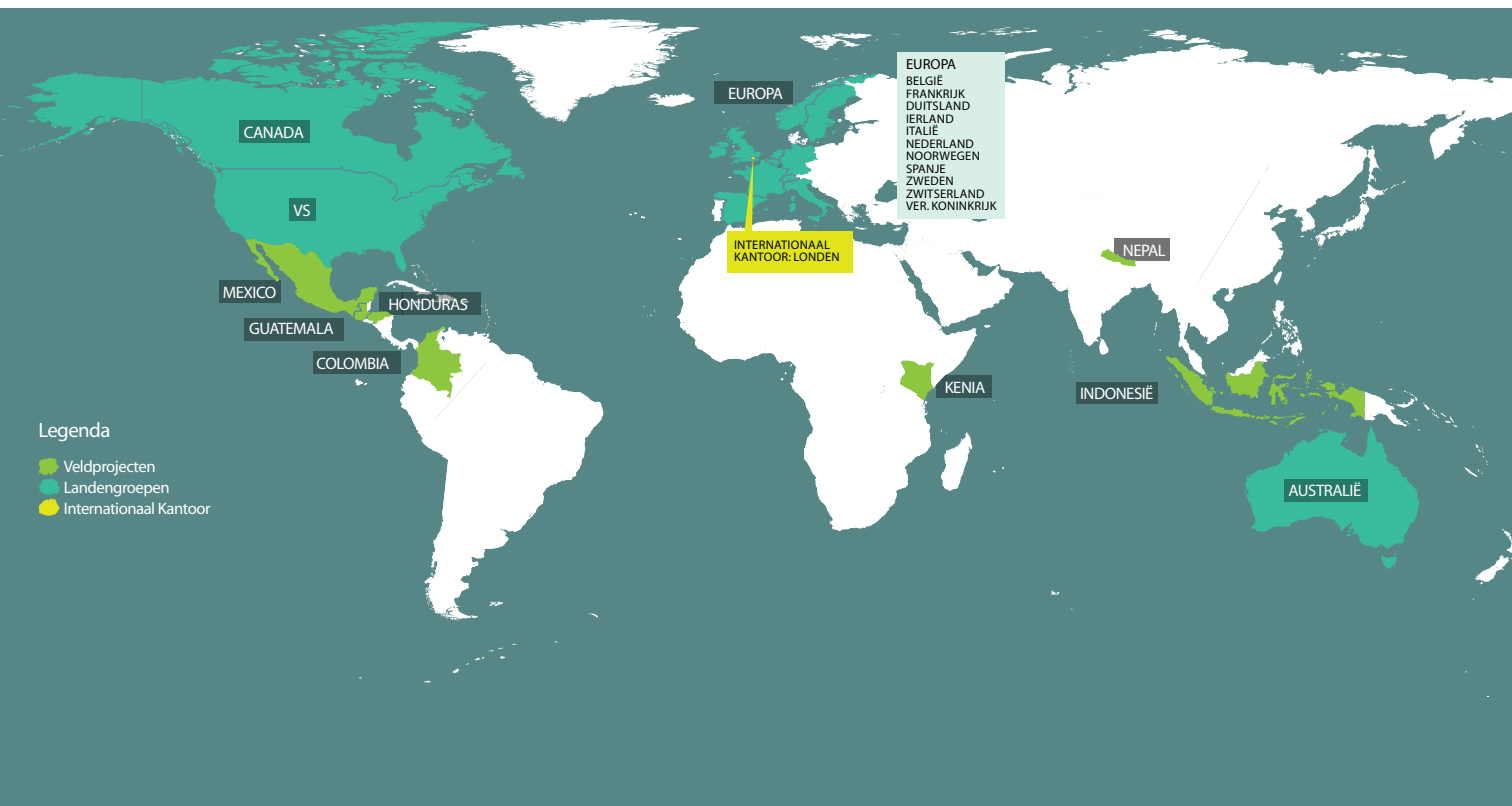
Daarnaast zorgt de versplintering van het maatschappelijk middenveld ervoor dat het moeilijker is geworden om goed te reageren op de verschillende ontwikkelingen. Doordat mensenrechtenverdedigers vaak aan een specifieke politieke partij zijn verbonden, is het door de versplintering moeilijk om de veiligheid van de mensenrechtenverdedigers te waarborgen.

Meer informatie is te vinden op [nepalmonitor.org](#) en [cocap.org.np](#)

Nepal Monitor cijfers 2016

Volg PBI Nederland ook op:

Legenda

- Veldprojecten
- Landengroepen
- Internationaal Kantoor

peacebrigadesinternational

making space for peace

Oudegracht 36 • 3511 AP Utrecht • 06 1649 8221 • info@peacebrigades.nl • Triodos Bank: NL46TRIO0390501034
www.peacebrigades.nl en www.peacebrigades.org • Twitter: @PBINederland • Facebook: facebook.com/PBINederland